

สภาวะกดดันและการคลี่คลาย

จากทฤษฎีโครงสร้างการหน้าที่ (Structural-functional Theory) ที่ผู้วิจัยนำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของนิสิต จะเห็นว่าภายในระบบต่าง ๆ ของคณะครุศาสตร์มีการปรับตัวสนองต่อความเปลี่ยนแปลงภายนอก โดยมีจุดมุ่งหมายหลักที่จะมุ่งสู่เสถียรภาพ มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์เช่น นิสิตเอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หัวหน้าภาควิชา คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์เดียวกันคือ ต้องการนิสิตสามารถส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้ทันภายในกำหนดเวลา 2 ปีการศึกษา

การศึกษาเพื่อให้เห็นภาพรวมของสังคม น่าจะทำความเข้าใจพฤติกรรมของเอกบุคคลในการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ให้ชัดเจนเป็นเบื้องต้นเสียก่อน นักวิชาการพยายามหาคำตอบว่า "สังคมเกิดขึ้นได้อย่างไร" ทำไมจึงเกิดสังคมขึ้น ท่านองเดียวกัน "ถ้าจะให้นิสิตสำเร็จการศึกษาภายใน 2 ปี จะทำอย่างไร การปรับปรุงระเบียบในการผ่านการอนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ นิสิตในฐานะผู้ปฏิบัติเกิดความกดดันอย่างไร สาเหตุใดทำให้นิสิตปรับตัวสถานการณ์ดังกล่าวคลี่คลายอย่างไร มีอะไรเป็นต้นเหตุ" กระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ เป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างหนึ่งในสังคมการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา การที่จะหาคำตอบอันเป็นพื้นฐานในการจัดระเบียบสังคม ทฤษฎีต่าง ๆ พยายามให้คำตอบเหล่านั้น แต่เนื่องจากสังคมซึ่งมีอิทธิพลต่อแนวคิดของคนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผลงานของนักวิชาการแต่ละคนย่อมได้รับอิทธิพลจากยุคสมัยของเขา แนวคิดบางประการในอดีตอาจไม่สามารถนำมาใช้ได้ในปัจจุบัน แต่การที่เราสังเคราะห์ของแนวคิดของทฤษฎีมาใช้ประโยชน์ก็จะทำให้เรามีความคิดที่กว้างขวาง และความเข้าใจในแก่นสารที่คิดขึ้น จะช่วยให้สามารถเลือกใช้ทฤษฎีมาวิเคราะห์ประเด็นที่ต้องการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

เพื่อให้เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ชัดเจนยิ่งขึ้น ในบทนี้แสดงให้เห็นสภาวะความกดดันและการคลี่คลายปัญหาต่าง ๆ ของนิสิตที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่พัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ซึ่งเกิดจาก

1. สภาวะกดดันที่เกิดจากระเบียบ คณะณนเฉลี่ย และหัวข้อวิทยานิพนธ์

ในระเบียบว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2534 ซึ่งได้ประกาศใช้กับนิสิตบัณฑิตศึกษาที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2535 เกี่ยวกับเวลาที่นิสิตต้องได้รับการอนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ (บ.18) ภายใน 2 ปีการศึกษา ซึ่งในระเบียบเดิมมิได้กำหนดไว้ ในเรื่องการผันสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยว่า นิสิตในหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ซึ่งไม่ได้รับอนุมัติโครงการร่างวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ/สหสาขาวิชาภายในสองปีการศึกษานั้นแต่แรกเข้าศึกษาจะผันสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตศึกษา เหตุผลที่มีการเปลี่ยนแปลงระเบียบ เนื่องจากต้องการให้นิสิตเร่งชวนหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ให้ได้เร็วขึ้น และสามารถจบการศึกษาได้ภายในเวลาของหลักสูตร (2 ปีการศึกษา) ในโครงสร้างของหลักสูตรการเรียนจะเห็นว่าประกอบด้วยจำนวนหน่วยกิตรายวิชา อย่างน้อย 36 หน่วยกิต หลักสูตรวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต ในการเรียนนิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษาไม่เกิน 15 หน่วยกิต ฉะนั้นนิสิตจะเรียนรายวิชาครบภายใน 3 ภาคการศึกษา ด้านนิสิตจะสำเร็จการศึกษาภายใน 2 ปีการศึกษา นิสิตต้องผ่านการอนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ภายในภาคการศึกษาที่ 3 เพื่อจะทำวิทยานิพนธ์ในภาคการศึกษาที่ 4 การเรียนในภาคการศึกษาที่ 3 นิสิตส่วนใหญ่ไม่สามารถพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้ เนื่องจากการเรียนรายวิชา มีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก และการเรียนนิสิตต้องพยายามรักษาแต้มเฉลี่ยไม่ให้ต่ำกว่า 3.00 เพราะถ้าผลการศึกษาเฉลี่ยไม่ได้ 3.00 นิสิตจะผันจากสภาพการเป็นนิสิตเหมือนกัน ในภาคเรียนที่ 3 นิสิตจึงไม่มีเวลาในการพัฒนาโครงร่างอย่างจริงจังนัก และในการเรียนแต่ละวิชาเนื้อหาของหลักสูตรไม่สัมพันธ์กับการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของนิสิตนัก สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สร้าง ความกดดันให้กับนิสิต ในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ดังเช่น

กรณีที่ 1 (22 ก.ย.2536)

นิสิตกลุ่มหนึ่งนั่งทำงานร่วมกันในห้องสมุดคณะครุศาสตร์ ผู้วิจัยเดินผ่านจึงตรงเข้าไปทักทายว่า "สวัสดีครับ ชัยกันจังเลย "

แมวตอบว่า : งานเยอะจริง ๆ เลย

นุชถามผู้วิจัยว่า : สาขาที่ชนะเรียนงานเยอะไหม

ผู้วิจัย : เยอะมากเหมือนกันครับ

- ญา : สาขาเธอเอาเวลาคอนโทรลเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์กัน
- ผู้วิจัย : ก็ไม่ค่อยมีเวลากันหรอกครับ
- แมว : สาขาเราซึ่งไม่มีใครเริ่มเลย แ่งงานในวิชาเรียนก็จะแ่งอยู่แล้ว
- ผู้วิจัย : แล้วไม่เขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์กันหรือครับ
- นุช : ก็กำลังหา แต่เวลามีจำกัด
- ผู้วิจัย : แล้วก็ไม่มีใครจบสองมีเลขนะซี
- นุช : ก็เห็นเพื่อน ๆ เขายังเฉย ๆ กันอยู่
- ผู้วิจัย : แล้วอาจารย์ไม่กระตุ้นให้ผลิตทำส่งหรือครับ
- ญา : ไม่หรอก อาจารย์ที่ภาคเฉย ๆ ไม่ได้กำชับอะไรนักหรอก
- ผู้วิจัย : แล้วรู้ระเบียบเกี่ยวกับเวลาดีแล้วใช่ไหม
- แมว : รู้แต่จะทำอย่างไรได้ละ ต้องทำงานเฉพาะหน้าก่อน
- ผู้วิจัย : แล้วเทอมหน้ามีเรียนอีกไหมครับ
- แมว : มีเพราะเรียนยังไม่ครบ ลงวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตชะหลายวิชา
- ผู้วิจัย : เทอมหน้าจะไม่ขู่หรือ
- แมว : ก็ต้องอดทนนั่นแหละ

กรณีที่ 2 (24 ก.ธ.2536)

ด้อม วัน แก๊ส เป็นนิสิตภาควิชาเดียวกัน นั่งสนทนากันถึงเรื่อง ทำงานเกือบทั้งคืน

- ด้อม : เราใกล้จะคาชอยู่แล้วรู้ไหม นอนไม่ต่ำกว่าสี่สาม มา 3-4 คืนแล้ว
- วัน : แล้วคืน ๆ หนึ่งไม่ได้อะไรเท่าไรเลย นั่งแปลภาษาอังกฤษทั้งคืนได้ 4 หน้าเอง
- ด้อม : งานวิชาอื่นก็เขอะไปหมด โครงร่างก็ต้องรีบส่ง เลขมีวไปหมด ไม่รู้จะทำไหนดก่อน
- แก๊ส : พวกเขาซึ่งหรอก เรื่องของเราซิให้อาจารย์ดูแล้ว บอกว่ายังไม่ขีดเลข สงสัยจะจบไม่ทันสองปีหรอก นี่ทางมหาวิทชาลัย (ที่ทำงานที่สังกัดอยู่) เรียกกลับด้วย กลุ้มจะคาชอยู่แล้ว
- ผู้วิจัย : แล้วนอนพักกันบ้างหรือเปล่าครับ เห็นคาแดงเขียว
- ด้อม : นอนก็นอนไม่หลับหรอก ขนาดปิดไฟนอนแล้ว คิดโน้นคิดนี่กลางวันไม่เสร็จต้องลุกขึ้นมาทำต่อ พอลุกมาทำต่อได้หนอยรู้สึกง่วงมาก นอนก็ไม่หลับอีก บางคืนเป็นแบบนี้ 3-4 ครั้ง จนเพื่อนห้องเดียวกันถามว่าเป็นอะไรไป มันกังวลมาก

ผู้วิจัย : อคนอนมาก ๆ ก็คิดอะไรไม่ออกนะซี

ริน : ใช้นะซี แต่มันจำเป็นก็ต้องอดทนหน่อย

ผู้วิจัย : แล้วเวลาเครียด ๆ ทำยังไง

แก๊ส : ก็ดมกาแฟซี

ผู้วิจัย : รินกับค้อมละ ดมกาแฟหรือเปล่า
ทั้งสองคนพยักหน้าพร้อม ๆ กัน

ผู้วิจัย : คมวันละหลายแก้วไหมครับ

ริน : อย่างน้อยก็ 4 แก้วขึ้นไป บางวัน 7-8 แก้ว

ค้อม : ส่วนใหญ่ไม่เกิน 4 แก้วหรอก

แก๊ส : สงสัยเราจะติดกาแฟเสียแล้วละ เพราะเวลาไม่ได้ดมจะรู้สึกปวดศีรษะมาก พอดม
แล้วจะหาย

ผู้วิจัย : แล้วเขียนโครงร่างไปถึงไหนแล้ว

ริน : ก็ว่าจะส่งให้ท่านนั่นแหละ

ค้อม : ไม่รู้จะทันหรือเปล่าเลย

แก๊ส : เรากลัวไม่ทันจึงเลย อาจารย์ให้ไปหากรอบแนวคิดให้ชัดเจน แต่เราก็พยายาม
เต็มที่ แล้วเธอละไปถึงไหนแล้ว

ผู้วิจัย : แหม รินก็รู้ว่าเราก็คงจะไม่ได้นอนเกือบทุกคืนตั้งแต่เรียนภาคเรียนนี้มา วิชาของ
อาจารย์... เสียเวลามากเลย เราก็ใกล้จะบ้าเหมือนกัน

แก๊ส : ยังไงพวกเขอบก่อนแล้วมาช่วยเราบ้างก็แล้วกัน

ผู้วิจัย : ท่านชิน่า อดทนอีกนิด

ริน : ฮองเราชกล้มใจมากเลย ไม่มีหนังสือภาษาไทยเลย มีก็เอามาอ้างไม่ได้

กรณีที่ 3 (7 ก.ธ.2536)

ผู้วิจัยสนทนากับค้อม ขณะรับประทานอาหารกลางวันที่โรงอาหารคณะนิเทศศาสตร์

ค้อมถามผู้วิจัยว่า : ขณะเธอว่างงานในวิชาเรียนมีส่วนทำให้เราไม่มีเวลาในการทำโครงร่าง
วิทยานิพนธ์ไหม

ผู้วิจัย : ทำไหมหรือครับ

ค้อย : บางทีเรามีอารมณ์จะเขียน งานในชั่วโมงก็ต้องทำส่ง เคี้ยวรายงานโน้น รายงานนี้ เราก็ต้องทิ้งการเขียนโครงร่าง ไปทำงานที่ต้องส่งก่อน ทำให้เราขาดช่วงไป พอกลับมาทำโครงร่างอีก ต้องเสียเวลาฟื้นความรู้เดิม เพื่อจะค้นให้คิดต่อกัน บางทีลืมไปว่าเราจะทำอะไรต่อไปอีก ขณะเป็นเหมือนเราไหม

ผู้วิจัย : เหมือนกันครับ บางทีก็ว่าสายสมองเหมือนกัน

ค้อย : แล้วเรื่องที่เรียนก็ไม่เกี่ยวกับการเขียนโครงร่างเลย น่าจะมีวิชาที่เกี่ยวกับเรื่องที่เราเขียนโครงร่างก็คงจะดี

ผู้วิจัย : แล้วเรื่องที่เรียนนำมาใช้ในโครงร่างไม่ได้เลยหรือ

ค้อย : เรียนแล้วก็ไม่เห็นเกิดความคิดอะไรเลย หรือเป็นที่เราเรียนแล้วไม่เกิดอะไรน่าสนใจมั้ง

ผู้วิจัย : แล้วเพื่อนคนอื่นล่ะครับ เป็นเหมือนกับค้อยหรือเปล่า

ในช่วงเวลานั้นพอดีกำลังเป็นนิสิตในสาขาเดียวกันกับค้อยเดินเข้ามา

ค้อย : นี่เิงถามภาคค้อย ว่าเรื่องที่เรียนมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ได้หรือเปล่า

ภา ทำท่าทางงง ๆ ค้อยเลยเล่าให้ฟังว่า กำลังคุยกับขณะเขาถึงว่า ไม่รู้จะเอา

เวลาไหนไปเขียนโครงร่างเสนอวิทยานิพนธ์ดี

ภา : จริง ไม่มีเวลาเลยจริง ๆ งานในชั่วโมงเรียนก็ทำไม่ชนะแล้ว

ผู้วิจัย : แล้วไม่อย่างจบ 2 ปี หรือครับ

ภา : ใครก็อย่างจบทั้งนั้นแหละ แต่เราก็ต้องเอาวิชาเรียนไว้ก่อน เพื่อได้เกรด C ขึ้นมา เกรดเฉลี่ยไม่ถึง เราก็จบไม่ได้เหมือนกัน

จากกรณีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ในระยะเวลาที่นิสิตพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ นั้นนิสิตต้องทำควบคู่ไปกับการเรียนรายวิชา ซึ่งในการเรียนนิสิตก็ต้องใช้เวลาในการค้นคว้าและการทำงานที่อาจารย์ผู้สอนมอบหมาย ซึ่งเป็นวิชาที่ไม่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุนกับการพัฒนาโครงร่างวิทยานิพนธ์ โดยนิสิตใช้เวลาในช่วงเวลาเท่านั้นไม่มีเวลาในการพัฒนาโครงร่างวิทยานิพนธ์อย่างจริงจังเท่าไรนัก

ข้อดี เมื่อนิสิตถูกกำหนดด้วยเวลาจึงต้องพยายามตั้งใจทำงาน ต้องรู้จักวางแผน มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ในขั้นตอนต่าง ๆ ที่ต้องเขียนในโครงร่างเสนอวิทยานิพนธ์และ รู้จักรับผิดชอบในงาน

ข้อเสีย นิสิตส่วนใหญ่เริ่มทำโครงร่างวิทยานิพนธ์ ซึ่งถือว่าเป็นงานวิจัยครั้งแรก ซึ่งในการเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์นั้น อยู่ในความควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาและต้องได้ผ่านการตรวจอนุมัติจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา แม้ว่านิสิตจะเคยเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์ เป็นแบบฝึกหัดมาบ้างแล้ว แต่การตรวจความเรียบร้อย ความเป็นไปได้ ความชัดเจนของปัญหาของเรื่องยังไม่ชัดเจนนัก เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นให้นิสิตได้รู้เฉพาะขั้นตอนในการเขียนโครงร่างเสนอวิทยานิพนธ์เท่านั้น โดยให้นิสิตรู้หลักการเขียนในหัวข้อต่าง ๆ ไม่ได้เน้นความตรงสาขาวิชา หรือกรอบของสาขาวิชาที่กำหนดไว้ การพัฒนาโครงการที่นิสิตทำส่งในวิชา บางครั้งได้เกรด A จึงไม่ได้หมายความว่า โครงร่างวิจัยที่ทำนั้นจะสามารถส่งเป็น บ.18 ได้ นิสิตบางส่วนมีความเห็นว่า ในการเขียนโครงร่างเสนอวิทยานิพนธ์ใช้เวลาไม่นาน และประกอบกับในภาคเรียนแรกของภาคเรียนที่ 2 นิสิตส่วนใหญ่ยังมีวิชาเรียนอยู่ ซึ่งมีงานแบบฝึกหัดในวิชานั้นมากอยู่แล้ว และมีผลต่อคะแนนในการเรียน นิสิตจึงเห็นความสำคัญของการเรียนซึ่งเป็นสิ่งเฉพาะหน้าก่อน ไม่มีเวลาที่จะพัฒนาโครงการวิทยานิพนธ์อย่างจริงจังต่อเนื่อง การเขียนโครงร่างเสนอวิทยานิพนธ์นั้นเปรียบเสมือน แบบฝึกหัดชิ้นใหญ่ชิ้นหนึ่ง ที่นิสิตยังไม่มีประสบการณ์ในการทำอย่างจริงจังมาก่อน ในขั้นตอนต่าง ๆ ที่นิสิตวางแผนไว้ นิสิตจึงไม่สามารถทำได้ตรงตามขั้นตอนที่คิดไว้ เช่น ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การใช้เวลาพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษา (นิสิตไม่ได้เผื่อเวลาให้ในจุดเหล่านี้) รวมไปถึงปัญหา อุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการพัฒนาโครงการ ฯลฯ เมื่อเรื่องที่เสนอไม่น่าสนใจถูกแก้ไข ต้องปรับเปลี่ยนเรื่องไปจากที่นิสิตคิดไว้ ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน และไม่มีเวลาที่จะทำสิ่งเหล่านี้ ให้เสร็จได้ทันตามกำหนดเวลาได้

2. สภาวะกดดันจากเกณฑ์การพิจารณาของภาควิชา

เมื่อทางมหาวิทยาลัยกำหนดระเบียบไว้ชัดเจน ซึ่งภาควิชาได้มีเกณฑ์ รวมถึงกำหนดขั้นตอนการพิจารณาของภาควิชา นิสิตในฐานะคนในสังคมจึงจำเป็นต้องปรับตัว เพื่อหาทางบรรลุวัตถุประสงค์ (Goal Attainment) ของตนเอง

สิ่งแรกคือ นิสิตต้องหาวิธีการแสวงหาวิถีทางบรรลุวัตถุประสงค์ โดยการหาข้อมูลต่าง ๆ จากรุ่นพี่ เริ่มค้นคว้าอย่างจริงจัง ศึกษาค้นคว้าของภาควิชาเป็นหลัก ซึ่งประการต่อมา นิสิตต้องพยายามปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ เพื่อให้ได้หัวข้อวิทยานิพนธ์ เมื่อได้อาจารย์ที่ปรึกษา

นิสิตจำต้องรู้ลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาและมีการปรับตัวเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันสามารถทำงานร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาได้ ขั้นการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ จำเป็นที่นิสิตต้องมีประเด็นปัญหาที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมได้กำหนดขึ้น

เกณฑ์ของภาควิชาที่นิสิตศึกษาอยู่ จะเน้นกรอบของหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่นิสิตสามารถทำได้ลักษณะต่าง ๆ กัน เช่นในบางภาควิชาเน้นเรื่องข้อความรู้ในการทำอะไรใหม่ ไม่ควรซ้ำกับงานวิจัยที่มีอยู่แล้ว และเน้นความสมบูรณ์ถูกต้อง ได้แก่ ภาควิชาประถมศึกษา ภาควิชามัธยมศึกษา บางภาควิชาจะเน้นด้านวิธีการเช่น ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลาย ๆ วิธี ได้แก่ ภาควิชาบริหารการศึกษา หรือบางภาคจะมีเรื่องกว้าง ๆ ให้นิสิตทำได้แก่ ภาควิชาพลศึกษา บางภาควิชาจะเน้นกรอบทฤษฎีที่นำมาใช้ควรจะชัดเจนพอ ได้แก่ ภาควิชาจิตวิทยา ภาควิชาสังคมศึกษา นอกจากนั้นกรอบที่กำหนดในแต่ละภาคยังมีกำหนดลักษณะหัวข้อที่คิดว่าควรจะเป็นเรื่องทำนองไหนให้นิสิตคิดอีกเช่น ภาควิชาวิจัย จะเน้นการวิจัยที่เน้นวิธีการเป็นใหญ่ หรือการทำวิจัยที่ใช้สถิติขั้นสูง เป็นต้น ซึ่งแนวทางในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ภาควิชาส่วนใหญ่เน้นความตรงสาขา ความถูกต้องเหมาะสมของทฤษฎีและแนวคิด (Terminology) ของตัวแปรที่ศึกษากับวิธีการศึกษา (ดังภาคผนวก ก) ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้นิสิตเองก็ยังไม่ชัดเจน เมื่ออยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 เช่น

กรณีที่ 1 (15 ก.ย. 2536)

นุชเล่าให้ผู้วิจัยว่า สาขาที่เรียนอยู่นั้นจะเน้นให้เลือกหัวข้อที่ใหม่ ยังไม่มีใครทำมาก่อน นุชถามผู้วิจัยว่า

นุช : ถ้ายังไม่มีใครทำเรื่องนี้ เราจะเอางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ไหนมาใส่ในบทที่ 2 ละ

ผู้วิจัย : ทำไมไม่ถามอาจารย์ล่ะครับ

นุช : ตอนนั้นลืมนิด พอลงเรียนวารสารที่เกี่ยวข้องหาไม่ได้เลยสงสัย

ผู้วิจัย : ก็งานวิจัยที่ทำเรื่องใกล้เคียงกับของเรานั้นแหละ หรือถ้าไม่มีก็ไม่ต้องใส่ก็ได้

ใส่เฉพาะเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างเดี๋ยวกี้ได้

นุช : เอ ... ได้หรือ

(นุชทำท่าทางสงสัย แบบไม่เชื่อคำพูดของผู้วิจัยเท่าไรนัก)

กรณี 2 (5 ส.ค.2536)

พิศ : บ่นให้ฟังว่า ภาคได้จัดให้มีการประชุมนิสิตในสาขาวิชาโดยเห็นว่า เรื่องที่
สาขาจะอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ได้ ต้องเป็นหน้าเป็นตาให้ภาค

ผู้วิจัย : แล้วเป็นอย่างไรล่ะ ที่ว่าเป็นหน้าเป็นตา

พิศ : เนอะ เราก็คอบไม่ได้เหมือนกัน

(ซึ่งพิศเองก็ไม่เข้าใจว่าเป็นหน้าเป็นตาให้ภาควิชาเป็นอย่างไร)

กรณี 3 (22 ก.ธ.2536)

จอยสนทนากับนิสิตรุ่นน้อง CG... ขณะไปรับประทานอาหารที่โรงอาหาร

นิสิตรุ่นน้อง : พี่จอยส่งโครงร่างหรือยังคะ

จอย : โอ๊ย สาขาเรายังไม่มีใครส่งเลย ภาคเราผ่านยาก ไม่เหมือนสาขาอื่นหรอก
ผ่านง่าย ภาคเราในคณะครุศาสตร์ใครก็รู้จักว่า หินจะตายไป

นิสิตรุ่นน้อง : เป็นอย่างไรหรือพี่

จอย : ภาคเราต้องทำเรื่องยาก ๆ กรอบทฤษฎีต้องแข็ง การวิเคราะห์ต้องใช้สถิติขั้นสูง
ลองให้ทำแบบภาค..., ภาค... สบายมาก

จากกรณีดังกล่าว พบว่าการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่ชัดเจน
สื่อความหมายได้ไม่ตรงกันระหว่างเกณฑ์ที่ภาควิชากำหนดกับการรับรู้ของนิสิต มีผลต่อการ
เลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ให้ตรงกับเกณฑ์ที่ภาคต้องการได้ ทำให้เกิดความล่าช้า

3. ภาวะกดดันจากปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อน

เนื่องจากนิสิตทุกคนต่างที่จะมุ่งพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของตนเอง ความ
สัมพันธ์ที่เคยมีอยู่กับเพื่อนนิสิตภาคเดียวกันด้วยกันจากการที่เคยรับประทานอาหารพร้อมกัน ไป
เที่ยวสนุกสนานด้วยกัน การร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ก็น้อยลงไปด้วย บางครั้งเกิดความเครียดกับ
งานที่ทำอยู่ อารมณ์หงุดหงิดง่าย จึงทำให้ความสัมพันธ์ลดน้อยลงไป หัวข้อวิทยานิพนธ์เป็น
เรื่องที่นิสิตจะต้องมีความรู้ เข้าใจ รู้สึกและเขียนออกมาด้วยตนเอง จึงทำให้นิสิตเกิดการ
ต้องพึ่งตนเองเป็นหลักเพื่อจะบรรลุเป้าหมายได้ ดังเช่น

กรณีที่ 1 (22 ก.ย. 2536)

บริเวณชั้นล่างของห้องสมุดคณะครุศาสตร์

น้อย : กำลังนั่งอ่านหนังสืออยู่ในห้องสมุด

ต้อยกำลังกลุ้มใจที่ตนเองยังหาเรื่องที่จะทำไม่ได้ ก็บ่นให้หน่อยฟังว่า

ต้อย : โอ๊ย! กลุ้มจังเลย ไม่รู้จะทำเรื่องอะไรดี ทำอย่างไรดีล่ะ

น้อยพูดด้วยเสียงรำคาญขึ้นว่า : โอ๊ย! อ่าบ้านเลขที่เราซึ่งปวดหัวอยู่

สักดีกำลังนั่งเขียนงานอยู่มาลี้ก็เข้ามาถามว่า

น้อย : กล้วยของเราให้หน่อยซิจะ สุ่มโดยวิธีไหนดี

สักดีตอบว่า : เธอยังคิดเขียนโครงร่างแล้ว เรายังไม่มีเรื่องเลขจะแนะนำเธอได้อย่างไรล่ะ

กรณีที่ 2 (23 ก.ย. 2536)

เอ๋ ชีช นิด รัศม์ จุ่ม แต่ก่อนจะพบว่า 5 คนนี้ไปไหนไปด้วยกันเสมอ ๆ แต่มาในระยะหลัง ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า เอ๋ ชีช นิด กลับไปนั่งทำงานร่วมกับ นิส ค้อย ซึ่งเป็นนิสิตภาควิชาอื่น วันหนึ่งผู้วิจัยจึงถาม ชีชว่า

ผู้วิจัย : รัศม์ กับ จุ่มจะไปไหนแต่ก่อนเห็นไปไหนมาไหนด้วยกัน

ชีช : อ้อ พวกเขาผ่านการพิจารณาจากภาคแล้ว พวกเราไม่ผ่านไม่รู้จะไปคุยอะไรกับเขา

เขาก็ไปคุยกับพวกที่ผ่านด้วยกัน

ผู้วิจัย : ทำไมคิดอย่างนั้นล่ะ เขาแสดงอาการรังเกียจหรือ

ชีช : เปล่าหรอกแต่เรื่องที่เขาคุยให้คนอื่นฟัง เวลานิสิตสาขาอื่นถาม ส่วนใหญ่นิสิตก็จะถามถึงว่าผ่านหัวข้อหรือยัง เมื่อถามถึงจุดนี้เราจะรู้สึกว่าเขาไม่แคร์มาก เพราะพอนิสิตถามเขาแล้วก็ต้องมาถามเราด้วย อาจเขาเวลาตอบ มาอยู่กับกลุ่มที่ไม่ผ่านด้วยกันอย่างน้อยเราก็สบายใจ ว่ายังมีเพื่อนอยู่

ผู้วิจัย : อ่าคิดมากซี ไทน์ ๆ ก็เป็นเพื่อนกันมาตั้งนานแล้ว

ชีช : ไม่ใช่เรื่องนั้นอย่างเดียวนะ งานที่ทำก็ไม่เหมือนกัน คนละอย่างกัน บางทีเขาถามเราเรื่องสถิติอะไรเราบอกไป บางครั้งถูกศรัว่าเอาเลขว่า คนยังไม่ผ่านไปบอกคนผ่านได้อย่างไร บางทีก็ถูกว่าเรื่องอื่นก็มี ตอนนั้นพี่รัศม์ชวนไปเป็นเพื่อนคนหนึ่ง เราไปกับเขา ยังถูกนิคมันว่าเลข ว่า हमจะเอาอย่างคนที่ผ่านแล้วได้อย่างไรล่ะ มันเลยสะเทือนใจ

กรณีที่ 3 (14 ก.ย. 2536)

แต่ัว จอช ชัย ชวน นิสิตซึ่งอยู่ต่างสาขานั่งรวมกลุ่มในห้องสมุด สันทนาการเกี่ยวกับ
การใช้สถิติ และการสุ่มตัวอย่าง

แต่ัว : เอล นี่พี่ชายของพี่ใช้การสุ่มโดยวิธีไหน

ชัย : ของพี่ใช้สุ่มแบบหลายชั้นคอน

แต่ัว : ไหนพี่ทำอย่างไรก่อน

.....
จอย : นี่แต่ัว แบบสอบถามที่เป็นความคิดเห็นใช้สถิติอะไร

แต่ัว : ก็ใช้ X กับ $S.D$

จอย : แล้วเปรียบเทียบกับใช้สูตร T -test หรือเปล่า

.....
ชาน : นี่อาจารย์บอกว่า คนนี้ไม่สมควรเป็นผู้เชี่ยวชาญ เธอคิดว่าใครควรเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนี้

จอย : ทำไมพี่ไม่ถามอาจารย์ล่ะ

.....
ผู้วิจัยซึ่งนั่งโต๊ะใกล้ ๆ จึงเดินเข้ามาถาม ซึ่งได้ความว่าทั้ง 4 คนกำลังเขียนโครงการ
การเสนอวิทยานิพนธ์ (บ.18) ซึ่งทั้ง 4 คนผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการภาควิชาหมดทุกคน
แล้ว

จากกรณีดังกล่าว พบว่า ในช่วงหลังจากที่นิสิตบางคนส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์
หรือผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการภาควิชาแล้ว นิสิตจะแบ่งกลุ่มตนเอง เป็น 2 กลุ่ม คือ
กลุ่มที่ 1 นิสิตที่ผ่านโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของภาควิชาแล้ว จะไปไหนด้วยกัน
ทำงานร่วมกัน ปัญหาที่ถกเถียงกันจะมีแต่วิชาการเป็นส่วนใหญ่

กลุ่มที่ 2 นิสิตที่ถูกแก้หรือถูกเปลี่ยนเรื่องใหม่จะนั่งทำงานด้วยกัน ไปไหนด้วยกัน
ซึ่งนิสิตกลุ่มนี้มักจะปรับทุกข์กันเสียเป็นส่วนใหญ่

การที่นิสิตแยกกลุ่มเป็นภาวะกดดันอย่างหนึ่ง อาจเกิดจากการซับซ้อนนิทานของ
เพื่อน การแสดงท่าทางรังเกียจ มองด้วยสายตาคลุมื่นเหยียดหยาม หรือหัวเราะเยาะ
ทำให้ นิสิตต้องแยกกลุ่ม การแยกกลุ่มทำให้เกิดผลดีและผลเสียคือ

ในกลุ่มที่ 1 นิสิตที่ผ่านการพิจารณาแล้ว เรื่องที่นิสิตสนทนาคือจะเป็นเรื่องที่นิสิตกำลังทำอยู่ ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นการพอกพูนความรู้ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บรรยากาศภายในกลุ่มเป็นไปด้วยความราบรื่น

แต่สำหรับในกลุ่มที่ 2 นิสิตต่างคนต่างจะทำงานของตนเอง เรื่องที่นิสิตสนทนาคือเป็นเรื่องในการปรับทุกข์ จะมีผลต่อการเสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ และในบางคนทำให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวลอีกด้วย จึงทำให้บรรยากาศในทางวิชาการมีน้อย

4. สภาวะความกดดันในการติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิธานิพนธ์ มีความสำคัญต่อนิสิตที่กำลังพัฒนาหัวข้อวิธานิพนธ์เป็นอย่างมาก ซึ่งถ้านิสิตได้รับการช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างดี นิสิตจะสามารถพัฒนาโครงการเสนอวิธานิพนธ์ได้อย่างราบรื่น แต่การที่นิสิตไม่สามารถพัฒนาโครงการเสนอวิธานิพนธ์ให้เสร็จทันเวลา สาเหตุหนึ่งคือ นิสิตขาดการติดต่อกับอาจารย์เป็นระยะเวลานานจากการสัมภาษณ์อาจารย์ หลายท่านมีความคิดเห็นว่า การที่นิสิตไม่สามารถพัฒนาโครงการเสนอวิธานิพนธ์นั้น เกิดมาจากสาเหตุว่า นิสิตชอบหาหน້าไปเลย หรือนาน ๆ จะมาสักครั้ง ทำให้การปรึกษาไม่ติดต่อกัน จากการสัมภาษณ์นิสิต พฤติกรรมที่นิสิตหลบหน้าอาจารย์ เกิดมาจากสาเหตุหลายประการ ดังกรณีต่อไปนี้

กรณีที่ 1 (10 ก.ช.2536)

แจ่งนึ่งรอ มีอาการกระสับกระส่าย บริเวณหน้าห้องพักอาจารย์

ผู้วิจัยทักทายว่า : "รอใครหรือครับ"

แจ่ง : จะเข้าพบอาจารย์นะซี ไม่รู้อาจารย์มาหรือยัง

ผู้วิจัย : ทำไมไม่เข้าไปดูในห้องล่ะ

แจ่ง : เกรงใจอาจารย์ท่านอื่น เข้าไปตั้งหลายครั้งแล้ว

ผู้วิจัย : แล้วต้องนั่งรออย่างนั้นหรือ

แจ่ง : ก็ใช้นะซี ต้องรอว่าอาจารย์มาหรือยัง

ผู้วิจัย : แล้วถ้าอาจารย์ไม่มาล่ะ

แจ่ง : ก็ต้องทนบางครั้ง 3-4 วันถึงจะได้พบ เสียเวลามากเลย

ผู้วิจัย : เป็นการฝึกนักวิจัย ต้องมีความอดทนสูง

กรณีที่ 2 (2 ก.ย. 2536)

ภาซึ่งเป็นนิสิตภาคเคียวกันกับแจง นั่งเขียนงานอยู่ในห้องสมุด ผู้วิจัยถามถึงโครงร่างวิทยานิพนธ์ว่า

ผู้วิจัย : ให้อาจารย์ดูบ้างหรือยัง

ภา : เคยแต่นำเรื่องไปปรึกษาแต่ยังไม่ได้อะไรเลย

ผู้วิจัย : เอออาจารย์ที่ปรึกษาของบง่ายไหม

ภา : ยากมาก

ผู้วิจัย : ทำไมล่ะ

ภา : บางทีเข้าไปหาแล้วส่วนใหญ่อาจารย์มีแขกอยู่บ้าง อาจารย์ไม่อยู่บ้าง

ผู้วิจัย : แล้วรู้สึกอย่างไร

ภา : เบื่อมาก บางทีเกรงใจอาจารย์ท่านอื่นเพราะเราต้องเคาะประตู เปิดเข้าไป อาจารย์ท่านอื่น ๆ ก็หันมามองหมด แล้วเราก็กออกมา บางทีไปหลาย ๆ ครั้งก็ไม่เจอที่ปรึกษา ๗ เหมือนกัน

ผู้วิจัย : ทำไมไม่เขียนนิต

ภา : นิตแล้วบางทีอาจารย์ก็ติดธุระด่วนบ้าง อาจารย์เลื่อนนิตไป บางทีช่วงที่อาจารย์นิตเราเกิดไม่ว่างบ้าง ก็เลยไม่ได้พบ

ผู้วิจัย : แล้วมีการแก้ปัญหาอย่างไร

ภา : ก็ต้องไปคอย เดินเตร่แถว ๆ หน้าห้องอาจารย์ เสียเวลามากเลย แทนที่จะเอาเวลานั้นมาค้นคว้า บางทีคอยอาจารย์ทั้งอาทิตย์เลยก็ยังไม่พบ

กรณีที่ 3 (16 ก.ย. 2536)

เมท เป็นนิสิตที่พักห้องเดียวกับผู้วิจัย เข้ามาอยู่ในหอพักศึกษาชั้นต้นตอนเริ่มเข้าศึกษาเดินไปมหาวิทยาลัยพร้อมกับผู้วิจัยบอกกับผู้วิจัยว่า

เมท : จะขึ้นไปหาอาจารย์หน่อย

ผู้วิจัยเลยเดินตามขึ้นไปด้วย เมื่อก้าวขึ้นไปบันไดชั้นสุด

เมท : อาจารย์ไม่อยู่

ผู้วิจัย : รู้ได้อย่างไร

เมท : ถ้าอาจารย์อยู่มานั่งตาคาจะเปิด

ผู้วิจัย : เออ! เข้าทำดี

เมท : "อาจารย์มีข้อตกลงว่า ถ้าอาจารย์มีแขกอยู่ หรือไม่มาจะปิดประตูหรือม่านบังตาไว้
ถ้าอาจารย์ว่างเข้าปรึกษาได้จะเปิดประตูหรือม่านบังตาไว้"

ผู้วิจัย : "แล้วเมท คิดว่าดีไหม"

เมท : "ดี เพราะไม่ต้องเสียเวลารอ"

จากสถานการณ์ดังกล่าวสรุปได้ว่า สภาพห้องพักของอาจารย์มีผลต่อความสัมพันธ์ และ การขาดการติดต่อของนิสิตกับอาจารย์ที่ปรึกษา พอจะสรุปลักษณะทั่ว ๆ ไป ของห้องพักอาจารย์ ได้ดังนี้

5.1 ลักษณะห้องรวม มีลักษณะคือ เป็นห้องพักที่อาจารย์หลาย ๆ ท่าน อยู่รวมกันใน ห้องพักเดียวกัน มีเพียงตู้หรือฉากกั้นเพียงเล็กน้อย มีประตูเข้าทางเดียว ซึ่งประตูเข้ามี 2 ลักษณะคือ เป็นประตูที่บิไม่สามารถเห็นอาจารย์ภายในห้องได้ กับมีช่องกระจกใสประมาณสามตา สามารถเห็นอาจารย์ที่อยู่ภายในได้ ได้แก่ ห้องพักภาคประถมศึกษา ภาคมัธยมศึกษา ภาคศิลป-ศึกษา ภาคจิตวิทยา

5.2 ลักษณะห้องเดี่ยว มีลักษณะคือ เป็นห้องพักอาจารย์ที่เป็นสัดส่วนแยกเป็นอิสระ มีประตู หรือม่านบังตากั้นเฉพาะ มีอาจารย์อยู่เพียงท่านเดียว นิสิตสามารถปรึกษางานต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ เช่น ห้องพักอาจารย์ภาควิชาวิจัยการศึกษา ภาคอุดมศึกษา

นอกจากห้องพักของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์มีส่วนทำให้ นิสิตขาดการติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษา ดังเช่น

กรณีที่ 1 (23 ก.ย. 2536)

ผู้วิจัยถามนุช ซึ่งกำลังค้นวารสารภาษาอังกฤษอยู่ พร้อมกับเอากระดาษชิ้นเล็ก ๆ ก็นั่งหนังสือเพื่อที่จะนำไปถ่ายเอกสารว่า

ผู้วิจัย : ส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์หรือยังครับ

นุช : ยังเลยยัง Review Literature อยู่เลย อาจารย์สั่งให้ review ไปมาก ๆ

ผู้วิจัย : แล้วถามอาจารย์หรือเปล่านั้นว่ามากแค่ไหน

นุช : ไม่กล้าถาม กลัวถูกดู เลี้ยวรอหาให้ได้มาก ๆ ก่อน ค่อยไปพบ

ผู้วิจัย : อาจารย์คุณมากหรือครับ

นุช : ก็ไม่คุณหรอก

กรณีที่ 2 (23 ก.ย. 2536)

ญา เป็นนิสิตสาขาหนึ่งที่เน้นในกรอบทฤษฎีมาก ได้สนทนาให้ผู้วิจัยฟังว่า

ญา : ภาควิชาเราเน้นมากเลยว่า ทฤษฎีที่ใช้ต้องแข็ง

ผู้วิจัย : แข็ง เป็นอย่างไรหรือครับเล่าให้ฟังหน่อย

ญานั่งเงยไปชั่วขณะหนึ่ง พูดแบบไม่เต็มคำเท่าไรนัก ควรเป็นทฤษฎีที่มีความสอดคล้องในเรื่องนั้น ๆ ตรงกันหลาย ๆ คน

ญา : ไม่รู้ไหม ต้องหามากเลย

ญาหยิบกระดาษที่ถ่ายเอกสารเป็นปึก ๆ ให้อู มีแต่ภาษาอังกฤษทั้งหมด

ผู้วิจัย : เก่งจังเลยนะ อ่านภาษาอังกฤษทั้งหมดเลย

ญา : ก็มันจำเป็นนี่จะ บางทีก็แปลไม่ออกเหมือนกัน บางครั้งก็วานคนอื่นช่วยก็มี

ผู้วิจัย : คงเสียเวลามากเลยใช้ไหม

ญา : เสียเวลามากเลยละ ก็อาจารย์สั่งว่าควรใช้ทฤษฎีฝรั่งห้ามเอาของคนไทย

ผู้วิจัย : แล้วไปหาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์บ่อฮไหม

ญา : ไม่ได้ไปหาเลยเกือบ 2 เดือนแล้ว ต้องคอยหลบหน้า กลัวอาจารย์ถามไม่รู้จะตอบ

ว่าอย่างไร

ผู้วิจัย : ตั้งใจดี ชัยนออย่างนี้ไม่เป็นไรหรอก

ญา : เบื่อจะตาย แต่ต้องทนบางครั้งก็อซวกจะเลิกเลย มานึก ๆ กลับไปก็จะอายครูคนอื่น ๆ

กรณีที่ 3 (25 ส.ค. 2536)

อ้วน เป็นนิสิตสาขาวิชาหนึ่ง เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า ก่อนจะปิดปีการศึกษาที่ 1 อ้วนได้

นำหัวข้อวิทยานิพนธ์ไปปรึกษาอาจารย์ท่านหนึ่ง อาจารย์บอกกับอ้วนว่า น่าสนใจเขียนเป็น

โครงร่างวิทยานิพนธ์ได้เลย อ้วนก็เลยขอให้อาจารย์ท่านนั้นเป็นที่ปรึกษา

อ้วนเล่าให้ฟังว่า : ตลอดระยะเวลาที่ปิดเทอมอยู่ อ้วนมาคิดว่าที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย
เกือบทุกวัน เพื่อพัฒนาหัวข้อที่อาจารย์เสนอแนะ แต่พอเปิดเทอมอ้วนเอาโครงร่าง
ที่เสร็จเกือบจะสมบูรณ์มาให้อาจารย์คนเดิมดูเพื่อขอคำปรึกษา ก็ไซ้เพิ่มเติม หวัง
ไว้ว่า จะสามารถส่งทันกำหนดเพื่อที่จะจบการศึกษาภายใน 2 ปีการศึกษา แต่ปรากฏ
อาจารย์ท่านนั้นบอกว่า เรื่องนี้ไม่น่าสนใจ ให้เปลี่ยนเรื่องใหม่ อ้วนจึงต้องเสีย
เวลาในการหาหัวข้อใหม่อีกเป็นระยะเวลาานาน

สถานการณ์ดังกล่าว พบว่า คำสั่งของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ชัดเจนนั้น มีผลต่อการ
ขาดการติดต่อระหว่างนิสิตกับอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น กรณีของนุช อาจารย์ที่ปรึกษาให้นุชไป
Review Literature ให้มาก ๆ ซึ่งนุชเองไม่รู้คำว่า "มาก" ของอาจารย์นั้นต้องค้นคว้า
มากขนาดไหน เมื่อนุชหาได้เพียงไม่กี่เรื่อง ทำให้นุชไม่กล้าพบหน้าอาจารย์ ซึ่งนุชเองก็ไม่ได้
ถามให้ละเอียดก่อน หรืออย่างเช่นในกรณีของ ญา การตัดสินใจของอาจารย์ที่ต้องการให้
นิสิตเอาแต่ทฤษฎีของฝรั่งมาใช้ โดยมีคำอธิบายแนวความคิดหรือบอกชื่อหนังสือให้ไปค้น ใน
บางครั้งก็เกินความสามารถของนิสิตที่ต้องเสียเวลาในการค้นคว้าอ่านทฤษฎีซึ่งเป็นภาษาอังกฤษ
โดยนิสิตไม่รู้มาก่อนว่าเรื่องที่ต้องการอยู่ในหนังสือเล่มใด

จากสภาวะกดดันดังกล่าวข้างต้น มีผลทำให้นิสิตเกิดความวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ
เนื่องจากมีความกดดันหลาย ๆ ทางเป็นผลให้เกิดความเครียดมากเกินไปในเวลาเดียวกันหรือ
เป็นความเครียดที่เกิดสะสมเป็นระยะเวลานาน ๆ เกิดความขัดแย้งและความคับข้องใจ ทำให้
นิสิตขาดความมั่นใจ เกิดความเหนื่อยหน่าย ซึ่งมีผลต่ออารมณ์ความรู้สึก จุนเจิว อารมณ์
แปรปรวน หลงลืม การตัดสินใจไม่ดี เกิดความคิดขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงาน ไม่สามารถติดต่อ
ค้นคว้าพัฒนาเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสืบเนื่องดังเช่น

กรณีที่ 1 (22 ก.ย. 2536)

นิสิตกลุ่มหนึ่งเดินสนทนาออกมาจากห้องเรียน ในเรื่องงานว่า

นิสิตคนที่ 1 : โอ๊ย ! ไม่รู้จะทำงานไหนก่อนเลย งานมากจริง ๆ

นิสิตคนที่ 2 : อีก 2 วันจะสอบ Midterm ยังไม่ได้ดูหนังสือสักตัวเลย จะเอาความรู้ที่ไหน

ไปสอบ

นิสิตคนที่ 1 : นี่จะต้องเตรียมเรื่องสัมมนาอีก กลุ่มใจจริง ๆ

นิสิตคนที่ 3 : แล้วเราจะเอาเวลาที่ไหนมาเขียนโครงร่างกันล่ะ

นิสิตคนที่ 1 : เรื่องอื่นไว้ทีหลัง เอาเรื่องเฉพาะหน้าก่อนดีกว่า

นิสิตคนที่ 2 : เออแล้วงานของอาจารย์... วันพฤหัสบดีกลุ่มใครรายงาน

นิสิตคนที่ 3 : เฮ้ย ! กลุ่มเรานี้หว่า ค่ายเลขสี่มสนิกเลย

พร้อมกันหันไปบอกเพื่อนว่า : เคี้ยวไปเจอกันห้องสมุดนะ

กรณีที่ 2 (24 ก.ย. 2536)

ผู้วิจัยนั่งอยู่กับเมท ซึ่งเป็นนิสิตหอพักเดียวกัน เผอิญวันซึ่งกลับมาจากมหาวิทยาลัย เดินเข้ามาด้วยสีหน้าเคร่งเครียด พร้อมบ่นว่า เบื่อจริง ๆ

เมท : เป็นอย่างไร ทำอะไรมาวันนี้ เออใครโทรศัพท์มาล่ะ

ริน : ไม่ได้รับ ผมเพิ่งกลับมาจากมหาลัย แล้วมีใครรับโทรศัพท์ให้ผมหรือเปล่า

เมทเหลียวมองคนโน้น คนนี้ แล้วตอบด้วยเสียงหนักแน่น ว่า

เมท : ไม่มี พี่นึกว่ารินอยู่เสี่ยอีก ตามธรรมดาถ้าเราไม่อยู่ยามจะไม่โอนโทรศัพท์ขึ้นมาเนี่ย นี่ยังเห็นยามโอนเรี่ยกริน พี่ก็ไม่ได้ออกไปรับ ใครจะไปรู้ว่ารินไม่อยู่

ผู้วิจัย : ไม่ได้เอาบัตรออกไปด้วยหรือ (แสดงว่าลืมบัตรการเข้าออกไว้กับยามรับโทรศัพท์)

ริน เดินออกไปด้วยสีหน้าไม่พอใจ พร้อมกับปิดประตูอย่างแรง

กรณีที่ 3 (23 ก.ย. 2536)

ผู้วิจัยเอง มีอาการหิวบ่อย มีอาการคลื่นไส้มากคล้าย ๆ จะอาเจียน จึงไปหาแพทย์ที่ฝ่ายอนามัย จุดล่างกรณมหาวิทยาลัย เมื่อไปถึงผู้วิจัยก็เล่าให้แพทย์ผู้ตรวจฟัง

แพทย์ : ตอนนั้นเครียดมากเลยใช่ไหม

ผู้วิจัย : ครับ

แพทย์ : ความเครียดลงกระเพาะ ไม่มีอะไรหรอก ช่วงนี้เป็นกันมากเลย พักผ่อนให้มาก ๆ อย่าเคร่งเครียดกับงานมากนัก เคี้ยวไปเอายากแล้วกัน

ผู้วิจัย : นิสิตเป็นกันมากหรือครับ

แพทย์ : ใช่สิ โดยเฉพาะนิสิตที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ ที่มีอาการแบบนี้ใช้ทั้งนั้นแหละ

ในการเกิดวิกฤตกังวลนั้น ถ้านิสิตมีความวิตกกังวลเล็กน้อย จะส่งผลให้เกิดการตื่นตัว มีการรับรู้กว้างขึ้น มีความสามารถในการเรียนรู้และการแก้ปัญหาดีขึ้น สืบเนื่องจากการถูก เปลี่ยนหัวข้อเรื่องครั้งแรกนิสิตจะกระทำหรือเร่งหาหัวข้อใหม่อย่างกระตือรือร้น แต่เมื่อมีความ วิตกกังวลสูง จะมีผลต่อความเหนื่อยหน่าย สืบเนื่องจากสถานการณ์ที่นิสิตต้องหยุดการทำงานไป ชั่วระยะเวลาหนึ่งก่อนที่จะเริ่มทำใหม่ ระดับความวิตกกังวลดังกล่าวจึงมีผลต่อการปรับตัวของ นิสิตเป็นอย่างมาก

จากเหตุการณ์ที่เกิดกับนิสิตดังกล่าวส่งผลต่อการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของ นิสิตเป็นอันมาก ทำให้บรรยากาศในการเรียนรู้เสียไป และนั่นทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเช่น ภาควิชาซึ่งเป็นผู้กำหนดหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จึงควรให้ความสำคัญกับนิสิต เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาความกดดันนี้

ตามแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างการหน้าที่ มีหลักการว่าสังคมแต่ละที่จะมีหน้าที่ของตนเอง ที่จะทำให้ระบบสังคมดำรงอยู่หรือสามารถรักษาดุลยภาพ(equilibrium)ไว้ได้ จะต้องทำหน้าที่ แก้ปัญหาสำคัญอันจำเป็นต่อเนื่องกัน 4 ประการ คือ (Parsons, 1951 อ้างถึงในชินดา รัช พลเมือง, 2534)

1. การแสวงหาวิถีทางบรรลุวัตถุประสงค์ (Goal Attainment)
2. การปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ (Adaptation)
3. การประสานกลมกลืนกันหรือบูรณาการ (Integration)
4. การขัดเกลาและการควบคุมสังคม (Latency)

จากภาวะการความตึงเครียดที่เกิดขึ้น ในที่สุ่ระบบต่าง ๆ ในสังคมจำต้องปรับตัว ให้เข้ากัน เพื่อความเหมาะสมในสังคม เพื่อขจัดความขัดแย้งและแก้ไขความตึงเครียดที่เกิดขึ้น ดังกล่าว

5. การคลี่คลายของปัญหา

เมื่อถึงเวลาที่ระบียบได้กำหนดไว้ว่า นิสิตต้องผ่านการอนุมัติโครงการเสนอวิทยา นิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย นิสิตจึงจำเป็นต้องเร่งขนานขวานพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์(บ.18) ให้เสร็จทันภายในกำหนดเวลา โดยมุ่งเอาชนะกะฎและระบียบเพื่อรักษาสภาพการเป็นนิสิตไว้

ภาควิชาในฐานะที่เป็นองค์การ สิ่งที่เป็นเครื่องตัดสินในขั้นสุดท้ายว่า การบริหารองค์การประสบความสำเร็จหรือมีประสิทธิผลก็คือ นิสิตสามารถส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้ทันตามเวลาที่กำหนด จำนวนนิสิตที่ส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ภายในกำหนดนั้น เหมือนเครื่องบ่งชี้ในระยะสั้น (Shot - run) ซึ่งวัดได้จากผลผลิต เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาหรือปรับตัว ให้สามารถเป็นเครื่องบ่งชี้ในระยะยาว (Long-run) คือการอยู่รอดขององค์การ จากจำนวนนิสิตที่ส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ สามารถเป็นเครื่องบ่งชี้ในระยะสั้นได้อย่างชัดเจน พอจะแยกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1. เป็นกลุ่มที่ส่งโครงการร่างวิทยานิพนธ์ก่อนวันที่ 30 พฤศจิกายน 2536 ซึ่งเป็นวันสุดท้ายสำหรับการอนุมัติโครงการร่างวิทยานิพนธ์ของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะหรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาสหสาขาวิชา จากตารางที่ 10 เห็นว่านิสิตที่ส่งทันภายในกำหนดมีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 47 ของนิสิตทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นนิสิตภาควิชาบริหารการศึกษาสามารถส่งทันกำหนด 100 % (สำหรับนิสิตในกลุ่มนี้ก็ยังไม่ได้มีข้อมูลยืนยันว่าจะสำเร็จการศึกษาได้ภายในเวลา 2 ปีการศึกษาหรือไม่)

กลุ่มที่ 2. เป็นกลุ่มที่ส่งในช่วงก่อนวันที่ 31 มีนาคม 2537 ซึ่งเป็นวันสิ้นสุดภาคการศึกษา มีนิสิตสามารถส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้รวมทั้งสิ้น 98.68 % (รวมนิสิตกลุ่มแรกด้วย) ฉะนั้นนิสิตจะได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาครบหรือไม่นั้นก็ต้องรอผลการพิจารณาจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาอีกครั้งหนึ่ง

จากตารางที่ 5 แสดงว่า จุดมุ่งหมายที่ทางมหาวิทยาลัยต้องการให้นิสิตชวนชวนหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ได้ในเวลาอันสมควร ภายใน 2 ปีการศึกษา นิสิตในทุกภาควิชาสามารถส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้ถึง 98.68 % ซึ่งนิสิตที่สามารถส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์นี้ก็ยังไม่ได้เป็นที่ยืนยันได้ว่าจะสามารถจบการศึกษาได้เสมอไป

กลุ่มที่ 3. เป็นกลุ่มที่ส่งช้ากว่ากำหนด ส่งหลังวันที่ 31 มีนาคม 2537 มีนิสิตเพียง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 การส่งจึงต้องมีหนังสือชี้แจงมาจากหัวหน้าภาควิชา ถึงเหตุผลจำเป็นของนิสิต และต้องรอพิจารณาจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

จะเห็นได้ว่าการคลี่คลายของปัญหาจากสภาวะกดดันที่เกิดจากระเบียบว่าด้วยการศึกษาที่กำหนดให้นิสิตต้องผ่านการอนุมัติโครงการร่างวิทยานิพนธ์ภายในสองปีการศึกษา ซึ่งการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์นั้นนิสิตต้องทำ ในขณะที่ยังเรียนรายวิชาอยู่ทำให้นิสิตไม่มีเวลาพอ

เนื่องจากเนื้อหาวิชาเรียนไม่สอดคล้องกับการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ การเรียนนิสิตต้องได้ผลการเรียนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 มิฉะนั้นจะต้องพ้นจากสภาพนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยทำให้นิสิตเกิดความกดดันสองทาง ในขณะที่ภาควิชาจะเน้นรอบหัวข้อวิทยานิพนธ์ของสาขาวิชาและต้องการให้วิทยานิพนธ์ที่ได้มีประสิทธิภาพ เกณฑ์ที่ภาควิชากำหนดเพื่อใช้ในการพิจารณาทำให้นิสิตต้องค้นคว้ามากและต้องได้หัวข้อวิทยานิพนธ์ตรงตามเกณฑ์ นอกจากภาวะกดดันดังกล่าว การได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่นิสิตต้องทำด้วยตนเองทำให้เกิดการเปรียบเทียบกันระหว่างเพื่อนนิสิตด้วยกัน ทำให้เกิดการแยกกลุ่มสำหรับผู้ที่ได้รับการอนุมัติแล้วกับผู้ที่ยังไม่ผ่านการอนุมัติทำให้เกิดเป็นสภาวะกดดันอีกแรงหนึ่งที่เป็นแรงกระตุ้นให้นิสิตต้องเอาชนะปัญหาต่าง ๆ เพื่อรักษาสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยไว้ อย่างไรก็ตามเมื่อนิสิตไม่ได้รับการอนุมัติโครงร่างทันตามกำหนดเวลา จากตารางที่ 5 มีเพียง 1.3 % เท่านั้น ผู้บริหารภาควิชาได้ทำหนังสือชี้แจงต่อคณะกรรมการบริหาร บัณฑิตวิทยาลัย เนื่องมาจากสาเหตุจำเป็นและสมควรเพื่อรักษาสภาพการเป็นนิสิตไว้ ในขณะที่ผู้วิจัยเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ผลการพิจารณายังไม่ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการ

เมื่อพิจารณาจากจำนวนนิสิตที่ได้รับอนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ภายใน 2 ปีการศึกษา คิดเป็น 98.68 % จากจำนวนนิสิตทั้งหมดที่เข้ามาในปีการศึกษา 2535 เป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิผลในระยะสั้น (Short-run) ได้ว่า นิสิตอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ แต่ในระยะยาว (Long-run) หมายถึง การเรียนจบภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมหาบัณฑิต จะอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจหรือไม่ คุณภาพของวิทยานิพนธ์จะมีมาตรฐานหรือไม่ การผ่านการอนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ที่ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควรจะมีผลอย่างไร การกำหนดเกณฑ์ เวลาในการเสนอโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ควรเปลี่ยนแปลงหรือไม่ เป็นแนวโน้มที่น่าจะติดตามต่อไป อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2537 นิสิตกลุ่มนี้สามารถจบการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตจำนวน 73 คน คิดเป็น 32.01 % คุราลละ เอ็ชคนิสิตที่สามารถจบการศึกษาภายในเวลาที่หลักสูตรกำหนด 2 ปีการศึกษา (ตารางที่ 1) นับว่าผลที่ได้มีประสิทธิผลดีขึ้นกว่าปีการศึกษา 2533 และ 2534 ที่มีนิสิตจบการศึกษาตามหลักสูตร 2 ปี คิดเป็น 22.87 %, 23.71 % ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนนิสิตที่เรียนในแผน ก. ที่ส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ (บ.18)
จำแนกตามเดือน ปีการศึกษา 2536

ภาควิชา	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต	ก.ช	ค.ค	พ.ช	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	รวม	ส่งเข้า
สารัตถศึกษา	สารัตถศึกษา	5	-	-	-	-	1	2	2	5	-
วิจัยการศึกษา	วิจัยการศึกษา	6	-	5	1	-	-	-	-	6	-
	สถิติการศึกษา	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-
	การวัดและประเมินผลฯ	2	-	2	-	-	-	-	-	2	-
ประณมศึกษา	ประณมศึกษา	27	1	-	-	-	-	1	25	27	-
	การศึกษาปฐมวัย	9	-	-	-	-	-	-	9	9	-
มัธยมศึกษา	การสอนภาษาไทย	7	-	2	-	1	1	2	1	7	-
	การสอนภาษาอังกฤษ	7	-	-	-	1	1	-	5	7	-
	การสอนสังคมศึกษา	5	-	-	-	-	-	-	4	4	1 ^m
	ศึกษาคณิตศาสตร์	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-
	ศึกษาวิทยาศาสตร์	8	-	2	-	1	1	4	-	8	-
พลศึกษา	พลศึกษา	13	-	1	12	-	-	-	-	13	-
	สุขศึกษา	14	-	11	2	-	-	-	-	13	1 ^m
บริหารฯ	บริหารการศึกษา(แผน ก.)	40	-	38	1	-	-	-	1	40	-
	(แผน ข.)	3	สอบไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์								-
	นิเทศการศึกษาและพัฒนา	25	-	25	-	-	-	-	-	25	-
จิตวิทยา	จิตวิทยาการศึกษา	4	-	-	-	-	-	-	4	4	-
	จิตวิทยาการปรึกษา	3	-	-	ฝึกงาน	-	-	-	-	-	-
	จิตวิทยาสังคม	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	จิตวิทยาพัฒนาการ	7	-	-	-	-	-	-	6	6	1 ^m
โสตทัศนศึกษา	โสตทัศนศึกษา	14	-	-	-	-	-	-	14	14	-
ศิลปศึกษา	ศิลปศึกษา	8	-	-	-	-	-	-	8	8	-
อุดมศึกษา	อุดมศึกษา	17	-	2	-	4	2	3	6	17	-
การศึกษานอกร.	การศึกษานอกระบบฯ	7	-	-	-	-	-	3	4	7	-
รวมนิสิตทั้งหมด		228	1	90	16	7	6	15	90	225	3 ^m

หมายเหตุ นิสิตที่ส่งเข้าหมายถึง นิสิตที่ส่งเข้ากว่าวันที่ 30 มีนาคม ซึ่งเป็นวันที่บัณฑิตศึกษากำหนดให้เป็นวันสุดท้ายของการขออนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2533-2535 และสำเร็จการศึกษา
ภายใน 2 ปีการศึกษา (4 ภาคการศึกษา) แยกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	นิสิตเข้า	นิสิตที่สำเร็จ	นิสิตเข้า	นิสิตที่สำเร็จ	นิสิตเข้า	นิสิตที่สำเร็จ
	2533	2534	2534	2535	2535	2536
สัตวศึกษา	9	-	5	-	5	-
วิจัยการศึกษา	10	-	3	3	6	1
สถิติการศึกษา	3	-	3	-	1	1
วัดผลและประเมินการศึกษา	9	-	10	1	2	-
ประณมศึกษา	42	1	25	-	27	-
การศึกษาปฐมวัย	12	-	12	-	9	-
การสอนภาษาไทย	14	-	6	1	7	1
การสอนภาษาอังกฤษ	12	-	8	-	7	-
การสอนสังคมศึกษา	7	-	3	-	5	-
การสอนคณิตศาสตร์	11	7	3	2	1	1
การสอนวิทยาศาสตร์	19	11	2	1	8	2
พลศึกษา	24	14	15	11	13	10
สุขศึกษา	18	3	11	2	14	5
บริหารการศึกษา	38	17	28	10	40	26
นิเทศการศึกษา	30	24	23	19	25	23
จิตวิทยาการศึกษา	8	-	7	-	4	-
จิตวิทยาการปรึกษา	7	-	3	-	3	-
จิตวิทยาสังคม	0	-	3	-	1	-
จิตวิทยาพัฒนาการ	3	-	5	-	7	-
โสตทัศนศึกษา	29	4	23	2	14	1
ศิลปศึกษา	16	2	10	1	8	-
อุดมศึกษา	20	-	9	-	17	2
การศึกษานอกร.ร.	22	-	13	2	7	-
รวม (คิดเป็นร้อยละ)	363	83 (22.87)	232	55 (23.71)	228	73 (32.01)



สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง "กระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ของนิสิตหลักสูตร ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการ ในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของนิสิตหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

วิธีการศึกษาได้ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นสำคัญ ประกอบการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม ในการนี้ผู้วิจัยสามารถรวบรวมข้อมูลได้จากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนิสิตหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต และกำลังพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ จำนวน 47 คน และอาจารย์ผู้ประสานงานบัณฑิตจำนวน 6 ท่าน

ผลของการศึกษารั้งนี้ได้แสดงให้เห็นถึงกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ของนิสิตหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2535 สามารถสรุปผลการศึกษาได้เป็น 2 ประการ ดังต่อไปนี้

1. นิสิตระดับมหาบัณฑิตสามารถพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้ภายในเวลา 2 ปีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 98.68 และสำเร็จการศึกษาภายในเวลาของหลักสูตร 2 ปีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 32.01

2. มีปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคในกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ที่สำคัญ ปัจจัยที่ส่งเสริมได้แก่ นโยบายของภาควิชาหรืออาจารย์ที่ปรึกษามีเรื่องเตรียมไว้ให้นิสิต อาจารย์ที่ปรึกษาเอาใจใส่นิสิตเป็นพิเศษ อาจารย์ที่ปรึกษามีบารมีหรืออำนาจต่อรอง นิสิตมีความตั้งใจจริงและมีความสนใจในเรื่องที่ทำ มีความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัยในเรื่องที่ทำเป็นอย่างดี ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ นิสิตไม่ได้ทำเรื่องที่ตนเองสนใจ ขาดความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัย การวางแผน และการออกแบบที่เหมาะสม ไม่มีเวลาในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ขาดการติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

1. กระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์มีลักษณะเป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่อง

เมื่อได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากนิสิตที่อยู่ในกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ เริ่มตั้งแต่ นิสิตหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ จนกระทั่งผ่านการอนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ (บ.18) จากคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย ทำให้เห็นลักษณะของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามระยะเวลาและการเกิดเหตุการณ์ ในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตามลำดับเวลาที่ผ่านไป ทำให้พบว่า

กระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์นั้นเป็นกระบวนการที่มีระบบ แบบแผน ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 5 ตามลำดับ ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การเริ่มต้นของกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์
- ขั้นตอนที่ 2 การได้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- ขั้นตอนที่ 3 การเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์
- ขั้นตอนที่ 4 การเสนอโครงการเสนอวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ 1. การเริ่มต้นของกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

จากการศึกษาแม้ว่าจะพบปัจจัยภูมิหลังที่มีลักษณะแตกต่างกันในช่วงก่อนเข้าสู่กระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ก็ตาม ความสำคัญที่นิสิตต้องเข้ามาในกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์คือ ระเบียบของมหาวิทยาลัย ซึ่งกำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร ระดับมหาบัณฑิต ของนิสิตแผน ก ซึ่งกำหนดเป็นนโยบายที่เป็นเครือข่ายอ้างอิงตามลำดับชั้น จนมาถึงภาควิชาที่นิสิตศึกษาอยู่ โดยผ่านทางอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนิสิตซึ่งถือว่าเป็น ผู้ปฏิบัติ โดยมีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลให้นิสิตกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น แรงจูงใจของนิสิต ภาวะกดดัน สิ่งที่นิสิตเผชิญอยู่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะ สาเหตุหรือภาวะเงื่อนไขใด ๆ ทั้งปวงที่เกิดขึ้นในสถานการณ์หนึ่งตามลำดับเวลาที่เคลื่อนไป ซึ่งมีภาวะเงื่อนไขสำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ก่อนที่นิสิตจะมีโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ซึ่งการได้มาซึ่งหัวข้อวิทยานิพนธ์ได้มาจาก

1. นิสิตหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง
2. ทางสาขาวิชา หรืออาจารย์ที่ปรึกษามีหัวข้อวิทยานิพนธ์ให้

ขั้นตอนที่ 2. การได้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความสำคัญต่อนิสิตมาก เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษา จะมีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดเนื้อหาในวิทยานิพนธ์ ว่าควรครอบคลุมถึงเรื่องใดบ้าง เรื่องใดควรจะศึกษาลึกซึ้งเพียงใด ควรจะแบ่งเป็นกี่บท รวมทั้งการวางลำดับของบทด้วย และจะช่วยแนะนำแหล่งค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น คอยให้คำปรึกษา แก้ไขเพิ่มเติมใน ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนวิทยานิพนธ์ จนกว่าจะเป็นที่พอใจของอาจารย์ที่ปรึกษา การได้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนิสิตมี 2 แบบ คือ

1. นิสิตเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาตามความต้องการของนิสิตเอง
2. ทางภาควิชาหรือสาขาวิชาเลือกให้

ขั้นตอนที่ 3. การเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

นิสิตจะเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ โดยได้รับความช่วยเหลือโดยตลอดจาก อาจารย์ที่ปรึกษา และจากการศึกษาดด้วยตนเองจากการอ่านเอกสาร งานวิจัย การศึกษา ความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งจะต้องถูกต้องตามหลักวิชา ส่วนการเขียน คำศัพท์ทาง วิชาการ แบบฟอร์มของวิทยานิพนธ์ บรรณานุกรม ฯลฯ โดยเน้นเกณฑ์ที่ภาควิชากำหนดอย่าง เคร่งครัด

ขั้นตอนที่ 4 การส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา

หลังจากอาจารย์ที่ปรึกษาเห็นชอบ นิสิตจะต้องเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ (บ.18) เสนอให้คณะกรรมการของภาควิชา ซึ่งจะมีคณะกรรมการพิจารณาที่ได้รับการแต่งตั้ง เป็นผู้พิจารณา ในบางภาควิชาที่นั้นนิสิตต้องเข้า Defend เรื่องด้วย คณะกรรมการจะเป็นผู้

พิจารณาว่าจะอนุมัติให้ทำได้หรือไม่ ถ้าผ่านการอนุมัตินี้คิดจะเขียนโครงการฉบับสมบูรณ์ และส่งบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเสนอขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นิสิตต้องขอแบบฟอร์ม บ.18 ก. ข. ค. จากบัณฑิตวิทยาลัย
2. นิสิตต้องกรอก บ.18 ก. ข. ค. เองทั้งหมด อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแนะนำแก้ไขรายละเอียดใน บ.18 ค. อย่างรอบคอบ โดยเฉพาะหัวข้อวิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ควรสอดคล้องกัน แล้วจึงบันทึกเสนอความเห็นและลงท้ายในช่องความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ใน บ.18 ก.
3. มอบสำเนาแบบ บ.18 ค. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1 ชุด และนิสิตเก็บไว้เอง 1 ชุด
4. เสนอแบบ บ.18 ก. ข. และ ค. ที่เหลือ 1 ชุด ที่บัณฑิตวิทยาลัย
5. อัดสำเนา บ.18 ค. จำนวน 24 ชุด ส่งบัณฑิตประจำคณะ

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

2.1 ปัจจัยที่ส่งเสริมในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ได้แก่

- 1). นโยบายของภาควิชา หรืออาจารย์ที่ปรึกษามีเรื่องเตรียมไว้ให้นิสิต
- 2). อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เอาใจใส่นิสิตเป็นพิเศษ
- 3). อาจารย์ที่ปรึกษามีบารมีหรืออำนาจต่อรอง
- 4). นิสิตทำเรื่องที่ตนเองสนใจ และมีความตั้งใจจริงของนิสิต
- 5). นิสิตมีความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัยในเรื่องที่จะทำเป็นอย่างดี

2.2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ได้แก่

- 1). นิสิตไม่ได้ทำเรื่องที่ตนเองสนใจ
- 2). นิสิตขาดความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัย การวางแผนและการออกแบบที่เหมาะสม
- 3). นิสิตไม่มีเวลาในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์
- 4). นิสิตขาดการติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษา

ถึงแม้ว่าจะมีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นทั้งภาควิชาและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนิสิตเอง ต่างก็เห็นความสำคัญพยายามผ่านการอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เป็นส่วนใหญ่

อภิปรายผลการวิจัย

กระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ เป็นกลไกสำคัญก่อนที่นิสิตจะเริ่มทำวิทยานิพนธ์ ในการศึกษาครั้งนี้ได้วิเคราะห์ขั้นตอนต่าง ๆ ตามลำดับเวลา ที่เกิดขึ้นในกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ พบว่า สิ่งที่มีอิทธิพลสำคัญก็คือ ขั้นตอนในกระบวนการกำหนดโดยภาควิชา สืบเนื่องจากแนวนโยบายของระเบียบว่าด้วยการศึกษาของมหาวิทยาลัย ผ่านมาจากบัณฑิตวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติคือผู้บริหารภาควิชา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนิสิตบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์

จากขั้นตอนตั้งแต่การหาหัวข้อถึงได้รับอนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ อันถือได้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ พบว่า ในแต่ละภาควิชาจะมีกระบวนการอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์แตกต่างกันไป ขึ้นกับลักษณะของวิชาการและนโยบายเฉพาะของภาควิชา นั้น ๆ ถ้าขั้นตอนในกระบวนการมากนิสิตจะเสียเวลากับขั้นตอนต่าง ๆ มีผลให้ได้โครงร่างวิทยานิพนธ์ช้า เนื่องจากเป็นระบบราชการ การติดคอเรื่องราวต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามสายงานที่กำหนด ทำให้เกิดความล่าช้าขาดประสิทธิภาพ (Red tape) (พงศสิทธิ์ ศรีสมทรัพย์ และชลิตา ศรีมณี, 2528)

การที่นิสิตจะตัดสินใจเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ตนเองสนใจ หรือหัวข้อที่อาจารย์ที่ปรึกษาเลือกให้ การที่นิสิตเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์เองนิสิตจะคำนึงถึงความสามารถของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีความสามารถของตน (Bandura, 1986) เห็นว่า บุคคลจะคาดคะเนว่า เมื่อกระทำแล้วจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่แน่นอน ในขณะที่ความคาดหวังเป็นความสามารถ ความมั่นใจว่า คนสามารถกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการได้ ซึ่งส่งผลต่อแรงจูงใจตามแนวของนักพฤติกรรมนิยมที่จะเน้นว่า ผลลัพธ์หรือรางวัลในตัวเองเป็นแรงจูงใจประการหนึ่ง ที่ทำให้คนเราแสดงพฤติกรรม สำหรับหัวข้อที่ทางภาควิชาหรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เลือกให้ หรือนิสิตอาจจะเลือกหัวข้อที่จะทำวิทยานิพนธ์จากโครงการวิจัยของอาจารย์ และนิสิตทำโครงการย่อยในโครงการใหญ่ ก็มีสัดส่วนในด้านความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ทำ มีความชัดเจนในการออกแบบการวิจัย อาจารย์และนิสิตสามารถทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับแนวทางในการจัดหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ทางบัณฑิตวิทยาลัย (2534) เสนอไว้ในคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาข้อหนึ่งว่า การจัดหาหัวข้อวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนิสิต

ภาควิชาอาจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับข้อที่ระบุว่า ภาควิชาจัดหาหัวข้อ วิทยานิพนธ์พร้อมทั้งชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดิฉันประกาศให้นิสิตทราบ เพื่อนิสิตที่สนใจจะติดต่อ ขอคำปรึกษาในการดำเนินการขึ้นต่อไปจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบ การที่นิสิตได้หัวข้อตรงกับ ความสนใจของตนเองสอดคล้องกับ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2534) เสนอว่า หัวข้อที่จะทำ วิทยานิพนธ์จะมีความสำคัญและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เหตุผลสำคัญก็คือ ผู้วิจัยมีความสนใจอย่างแท้จริง ในหัวข้อนั้น

เกณฑ์การพิจารณาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ของคณะกรรมการภาควิชา (บ.18) ในทุกภาควิชาจะเน้นการวิจัยที่ตรงสาขาวิชาที่นิสิตสังกัดอยู่ ด้านความถูกต้องของภาษาและคำ สัพท์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความถูกต้องในรูปแบบการพิมพ์และการนำเสนอสอดคล้องกับ เกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยเน้น แต่ในเรื่องความใหม่ของโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ แต่ละภาควิชา จะ เน้นแตกต่างกัน ซึ่งความใหม่นั้นมาจากหลายด้านเช่น ด้านตัวแปร กรอบทฤษฎีพื้นฐาน วิธีการ ศึกษา ประชากร บริบท เวลา

ภาควิชาที่เน้นความใหม่ของโครงการ ประชากร บริบท เวลา นิสิตส่วนใหญ่จะ สามารถพัฒนาโครงการได้ แต่ถ้าภาควิชาเน้นความใหม่ในด้านตัวแปร กรอบทฤษฎีพื้นฐาน วิธีการศึกษา จะเกิดปัญหาแก่นิสิตมากเนื่องมาจากความสามารถเฉพาะตัวของนิสิตมีน้อย เช่น การเน้นด้านตัวแปรหรือกลุ่มตัวแปร นิสิตจะเกิดปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีสาเหตุ มาจากนิสิตไม่มีความรู้ในเรื่องสถิติขั้นสูง เป็นการยากที่นิสิตจะศึกษาเอง,

การเน้นกรอบทฤษฎีพื้นฐาน นิสิตที่จะรอบรู้และมีทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทฤษฎีพื้นฐาน เพื่อเป็นกรอบความคิดของการวิจัย พจน์ สะเพียรชัย (2525) เห็นว่า นักวิจัย จะต้องมีความรอบรู้อย่างกว้างไกลและลึกซึ้งในสาขาวิชาของตนเอง มีความรู้ที่เป็นพลังการ ผลิตความรู้ใหม่ เป็นคนมีความรู้ที่จะสืบสานหรือก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ฉะนั้นนิสิตที่จะสามารถ นำทฤษฎีพื้นฐานมาเป็นกรอบของการวิจัยได้นั้น จึงต้องใช้เวลาในการศึกษานาน

การเน้นวิธีการศึกษา นิสิตไม่สามารถที่จะเลือกวิธีที่ใหม่ได้ เนื่องจากขาดความรู้ ในระเบียบวิธีวิจัยด้านอื่น เนื่องมาจากในหลักสูตรของการเรียนนั้นไม่เอื้อต่อการนำความรู้มา ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ประกอบกับนิสิตยังขาดประสบการณ์ในการทำวิจัย

เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ พบว่าปัจจัยที่มีส่วนช่วยให้มีนิสิตมีโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ (บ.18) ได้แก่ นโยบายของภาควิชาหรืออาจารย์ที่ปรึกษามีเรื่องเตรียมไว้ให้นิสิต ทำให้นิสิตไม่ต้องเสียเวลาในการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ แต่นิสิตอาจจะไม่สนใจในเรื่องนั้น ซึ่งมีผลต่อแรงจูงใจ ความตั้งใจจริงเมื่อพบอุปสรรค อาจารย์ที่ปรึกษามีบารมีหรืออำนาจต่อรอง เช่น เป็นหัวหน้าภาคหรือมีความเชี่ยวชาญ มีผลต่อการพิจารณาของคณะกรรมการของภาควิชา และคณะกรรมการสหวิทยาลัยมาก ทำให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ที่เสนอไปรับการอนุมัติง่าย สามารถหาแหล่งข้อมูลได้สะดวก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เอาใจใส่นิสิตเป็นพิเศษ ให้ความปรึกษาแก่นิสิตเต็มเวลา ให้การแนะนำแก้ไขพร้อมทั้งนิสิตทำให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น นิสิตมีความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัยในเรื่องที่ทำเป็นอย่างดี เป็นพื้นฐานของผู้วิจัยทำให้สามารถออกแบบการวิจัย ดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เคยรับการฝึกฝนมาก่อนจะมีเทคนิคในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ รู้แหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมเพียงพอ ดังที่ Best (1970) เห็นว่า การวิจัยนั้นนักวิจัยจะต้องมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระเบียบวิธีในการวิจัย และ Mark Easterby-Smith, Richard Thorpe and Andy Lowe (1991) เห็นว่า งานวิจัยจะประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัยแรงจูงใจ การสนับสนุน คุณภาพส่วนบุคคล และความชำนาญของตนเอง

อาจารย์ที่ปรึกษา เป็นส่วนสนับสนุนที่สำคัญมากต่อการได้โครงการเสนอวิทยานิพนธ์ หมายถึง อาจารย์ที่ปรึกษามีเวลาให้นิสิตปรึกษาหารือ อาจารย์มีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยสนใจในความรู้ใหม่ ๆ ในสาขาวิชา ก็จะมี ความปราชญ์เป็รื่องที่จะให้คำแนะนำอย่างกว้างขวางได้ สอดคล้องกับสมหวัง นิธิยานูวัฒน์และศิริชัย กาญจนวาศี (2523) พบว่า การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ได้เสร็จทันเวลามีผลมาจากคุณภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา

เกี่ยวกับอุปสรรคในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ พบว่านิสิตมีอุปสรรคในเรื่องต่อไปนี้ คือ นิสิตไม่ได้ทำเรื่องที่ตนเองสนใจ มีสาเหตุมาจาก ปัญหาที่สนใจไม่ตรงสาขา วิชา เรื่องที่ทำไม่ใหม่พอ ไม่ได้ได้รับความสนใจจากอาจารย์ที่ปรึกษา นิสิตขาดการวางแผน การออกแบบที่คิดและเหมาะสม ไม่มีความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูล และนิสิตไม่มีเวลาในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์อย่างจริงจัง เนื่องจากนิสิตต้องใช้เวลาในการเรียนรายวิชา ซึ่งในการเรียนนั้นนิสิตต้องค้นคว้าเพิ่มเติม เตรียมตัวก่อนเรียน

ทำงานส่งในชั่วโมง สอบกลางภาค สอบปลายภาค ฯลฯ เนื่องจากต้องเรียนวิชาบังคับ และวิชาพื้นฐานมากในขณะที่จะต้องพัฒนาโครงร่างวิทยานิพนธ์เอง ประกอบกับการขาดความรู้ และประสบการณ์และประสบการณ์มาก่อน มีปัญหาจากนิสิตกำหนดขอบเขตปัญหาการทำวิจัย กว้างมาก ดำเนินการด้วยตนเองตามลำพัง ไม่ทราบจะรวบรวมข้อมูลอย่างไร และใช้ เทคนิคทางสถิติใดจึงจะเหมาะสม สำหรับอุปสรรคที่เกิดจากภาวะความกดดันที่เกิดกับนิสิต เมื่อนิสิตเกิดความวิตกกังวลนิสิตจะหยุดการทำงานไประยะเวลาหนึ่ง Roger (1951) เสนอแนะว่า มนุษย์สามารถใช้ความคิด สติปัญญา สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง มีแนวโน้ม ที่จะพัฒนาตนเองได้เมื่ออยู่ในสภาพเหมาะสม เมื่อนิสิตเกิดความวิตกกังวลจากการหาหัวข้อใหม่ ประกอบกับถูกจำกัดด้วยเวลานิสิตจะเกิดความเครียด ซึ่งมีผลต่อความรู้สึก ความตั้งใจจริงที่ จะทำงานที่ตนเองมุ่งหวังไว้ ซึ่ง Goldberger (1982) พบว่าผลของความวิตกกังวลจะทำให้ร่างกายเปลี่ยนแปลงในด้านชีวเคมี สรีรวิทยา อารมณ์ ความคิด ความจำและการรับรู้ ซึ่งมีผลต่อการเห็นอรรถาธิบายการทำวิทยานิพนธ์ ในการที่นิสิตจะออกไปเป็นนักวิจัยที่ดีได้นั้น ทองหล่อ วิภาวิน (2522) ได้เสนอแนะว่า ผู้ที่จะประสบผลสำเร็จในงานวิจัย ต้องเป็นคนที่มีความสุขเพลิดเพลินต่อการทำงาน คิดค้น สร้างสรรค์ของใหม่มีความสุขภายในอันเกิดจากผล งานของตนเองมากกว่าที่จะมีความสุขอันเกิดจากวัตถุหรือสิ่งภายนอก แม้จะเกิดผลเสียแต่ก็ยัง เป็นการฝึกนิสิตให้เป็นคนที่มีความอดทน วิริยะ อุตสาหะ เป็นคนใจกว้าง สอรับฟังความคิดเห็น สามารถควบคุมตนเอง รู้จักประเมินค่าความสามารถของตนเอง รู้จักศึกษาค้นคว้าและ แก้ปัญหา เพื่อนำมาปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเอง ทราบใจดีถ้าการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตยัง อยู่ในสภาพความเครียดและกดดันต่าง ๆ ความหวังที่บีบรัดเป็นผู้ที่มีความรู้รอบในสรรพวิทยาการ ที่จะอ่านวชประโยชน์แก่การดำเนินชีวิต มีความรู้สึกซึ่งในศาสตร์สาขาที่จะถ่ายทอดและวิจัยมี ความสามารถใช้ภาษาและสัญลักษณ์เป็นสื่อแสดงความรู้และความคิด มีความสามารถแปลความ คิดออกมาเป็นการกระทำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่รู้อยู่เสมอ รู้จักรับผิดชอบใคร่ตรง ด้วยหลักอย่างมีเหตุผลก่อนตัดสินใจ สรีรชาติต่อวิชาชีพและยึดมั่นในจรรยาครู คงจะเป็นไปไม่ได้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ในกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ มีปัญหา หลายประการซึ่งส่งผลต่อนิสิต อันเนื่องมาจากการจัดการและการบริหารหลักสูตร ผู้วิจัยจึงมี

ข้อเสนอแนะดังนี้

1. นิสิตส่วนใหญ่ 98.7 % ผ่านการอนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ภายใน 2 ปีการศึกษา ซึ่งนิสิตเหล่านี้ควรได้รับการดูแลในระดับคุณภาพของวิทยานิพนธ์

2. สำหรับผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหลักสูตร อันได้แก่ ผู้บริหารภาควิชา และคณะกรรมการบริหารในบัณฑิตวิทยาลัย ควรคำนึงถึงกรอบเวลาในการที่นิสิตต้องผ่านการอนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ภายใน 4 ภาคการศึกษา หลักสูตรปัจจุบัน ได้กำหนดให้นิสิตต้องเรียนรายวิชา จำนวนไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตต้องใช้เวลาเรียนให้ครบจำนวนหน่วยกิตถึง 3 ภาคการศึกษา ทำให้นิสิตไม่สามารถพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การลดจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรใหม่ จากเดิมกำหนดว่าไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต (แผน ก.) เป็นไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต (แผน ก(1)) หรือ แผน ก(2) ประกอบด้วยหน่วยกิต วิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และหน่วยกิตรายวิชาไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต จะช่วยให้นิสิตสามารถเรียนรายวิชาได้ครบตามหน่วยกิตที่กำหนดภายใน 2 ภาคการศึกษาได้ เพื่อให้นิสิตมีเวลาพอในการทำวิทยานิพนธ์ อย่างไรก็ตามการลดจำนวนหน่วยกิตเพียงอย่างเดียว โดยไม่ปรับหรือจัดรายวิชาให้สอดคล้องสนับสนุนกับหัวข้อและกรอบวิทยานิพนธ์ของภาควิชา จะไม่สามารถช่วยนิสิตในการพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ได้ ฉะนั้นในการลดจำนวนหน่วยกิตรายวิชา รายวิชาที่จะกำหนดให้นิสิตเรียนควรจัดให้สอดคล้องกับการพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ด้วย

3. นอกจากนิสิตไม่มีเวลาในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์แล้ว นิสิตยังขาดความรู้ในการมองเห็นประเด็นปัญหา รวมถึงขาดความรู้ในการรอบการทำวิจัยในแต่ละสาขาวิชา ดังนั้นในการจัดวิชาเรียนหรือเนื้อหาในแต่ละวิชาควรสอดคล้องกับกรอบ และวิธีการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิต เช่น วิชาระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ ควรจะเน้นปัญหาการทำวิจัยในแต่ละสาขาวิชา ก่อน อาจารย์ผู้สอนควรจะต้องรู้เกณฑ์หรือกรอบการทำวิจัยของแต่ละสาขานำมาใช้ประกอบเนื้อหาการสอน เพื่อให้นิสิตจะสามารถมองเห็นประเด็นปัญหา ตัวอย่างการทำวิจัยในแต่ละสาขาของตนเองอย่างชัดเจนได้ จากนั้นจึงสอนถึงการออกแบบการวิจัย จากผลการวิจัยปัญหาที่พบคือ นิสิตไม่สามารถออกแบบการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลได้ ในวิชาสัมมนาของแต่ละสาขา ซึ่งเป็นวิชาบังคับส่วนใหญ่จะเป็นการสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาของเนื้อหาในแต่ละสาขา แต่ยังขาดการพัฒนาการออกแบบวิธีการวิจัย เพื่อได้มาซึ่งความรู้ในแต่ละสาขาวิชาควบคู่กันไป อันจะมีส่วนช่วยให้นิสิตได้พัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ได้ดียิ่งขึ้น

4. จากการวิจัยเห็นว่า กรอบของหัวข้อวิทยานิพนธ์ของแต่ละสาขาวิชา เกณฑ์การเน้นของภาควิชา ระยะเวลาในชั้นเรียนต่าง ๆ รวมทั้งชั้นเรียนการเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ ฯ ในแต่ละภาควิชามีความแตกต่างกัน ดังนั้นภาควิชาจำเป็นต้องร่างกรอบ กำหนดระยะเวลา ประกาศแก่นิสิตในภาควิชาอย่างชัดเจน รวมถึงระยะเวลาในการพิจารณาหัวข้อควรกำหนดเวลาเสนอและเวลาที่จะอนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์แก่นิสิตทราบด้วย นิสิตในภาควิชาจึงควรรู้กรอบของหัวข้อในสาขาที่ตนศึกษา และรู้จักวางแผนไว้ล่วงหน้า

5. ในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ การศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก การวิจัยเป็นกระบวนการที่จำเป็นซึ่งนักศึกษาต้องมีความรู้ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ จะมีแนวทางในการสอนต่างกัน ดังนั้นถ้ามีนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นได้ศึกษาเรื่องนี้ จะทำให้เห็นภาพรวมในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้ลึกซึ้งขึ้น

ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาระบบการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ของนิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ครั้งนี้ เนื่องจากเป็นนิสิตกลุ่มแรกที่ใช้ระเบียบว่าด้วยการศึกษา พ.ศ. 2534 ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ในเรื่องการกำหนดเวลาในการศึกษา และเวลาในการได้รับอนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้านี้ ทำให้ผู้บริหารทราบถึงบริบทในชั้นเรียนของกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของนิสิตอย่างละเอียด ทราบถึงปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับนิสิต ผู้บริหารจึงควรตระหนักถึงระเบียบ กฎเกณฑ์ หลักสูตรและเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของนิสิต เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับหรือหลักสูตรการเรียนให้เหมาะสมและมีประโยชน์ต่อนิสิต

สำหรับอาจารย์ผู้สอนจะทำให้ทราบถึงปัญหาทั่ว ๆ ไปของนิสิต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ยังได้ทราบถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลต่อนิสิต เพื่อใช้ปรับปรุงบทบาทของตนเองให้เหมาะสม

นิสิตเองก็จะทราบถึงความสลับซับซ้อน ชั้นตอนต่าง ๆ ในการทำได้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของตนเอง โดยเฉพาะนิสิตใหม่ที่เริ่มทำวิทยานิพนธ์ซึ่งต้องเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ควรจะได้ทราบและมีการเตรียมตัวให้พร้อม

ที่จะเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อประกอบในการวางแผนการทำงาน และเป็นไปได้จะเป็นความรู้ให้แก่บุคคลภายนอกที่จะเข้ามาศึกษา ควรรู้กรอบการทำวิทยานิพนธ์ของแต่ละสาขาวิชา ก่อนที่จะเลือกเรียนในสาขานั้น ๆ ต่อไป

นอกจากนั้น จะเป็นประโยชน์ต่อการทำเอกสารเผยแพร่ หรือการประกาศต่าง ๆ ให้มีประโยชน์มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาค้างนี้ แม้ว่าจะเห็นกระบวนการในรูปแบบต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อจำกัดที่เป็นนิสิต ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลอาจารย์ได้อย่างลึกซึ้ง ดังนั้น

1. ถ้ามีนิสิตที่มีสถานภาพเป็นอาจารย์หรือเป็นอาจารย์ สนใจในเรื่องนี้ สามารถเข้าถึงข้อมูลอาจารย์ได้ดี หากได้มีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องเดียวกันหรือในเรื่องที่ใกล้เคียงกันแล้ว ย่อมจะทำให้มีความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ชัดเจนมากขึ้น

2. การศึกษาค้างนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์เท่านั้น เพื่อให้ได้ภาพรวมที่สมบูรณ์มากขึ้นควรจะศึกษาทั้งกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ ว่ามีปัญหาใดที่เกิดกับนิสิตผู้ทำวิทยานิพนธ์ หรือติดตามนิสิตที่ผ่านหัวข้อวิทยานิพนธ์ภายใน 2 ปีการศึกษานั้น มีกระบวนการทำวิทยานิพนธ์อย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคใดเกิดขึ้น เพื่อผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัย จะได้นำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงระเบียบต่าง ๆ ต่อไป

3. ถ้าต้องการศึกษาในเรื่องนี้ โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อเป็นการทดสอบข้อสมมติฐานที่ได้ ควรศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ตัวแปรที่ควรศึกษาคือ ลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ความรู้ในระเบียบวิธีวิจัยของนิสิต ความสนใจในเรื่องที่ทำ ลักษณะวิชาเรียนในหลักสูตร ฯลฯ เพื่อให้ได้คำตอบที่หนักแน่นขึ้น

4. กระบวนการทำวิทยานิพนธ์ เป็นวิธีการเสาะแสวงหาความรู้ ซึ่งนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ในมหาวิทยาลัยไทยหลายแห่ง ใช้เป็นเครื่องมือในการหาความรู้ จึงควรมีการทำวิจัยในบัณฑิตศึกษาคณะอื่น ๆ ซึ่งจะมีปัญหาไม่เหมือนกัน ดังนั้นจึงควรมีการทำวิจัยในเรื่องนี้กับบัณฑิตศึกษาคณะอื่น เช่น คณะเศรษฐศาสตร์ พาณิชย-บัญชี พยาบาลศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฯ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ต่อไป